

Elfizetési díj

Vidékre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órára	1 „

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott gármond sor 6 kr. ára
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is
nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fülvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen
stein et Vogler. Wien.
Wallischgasse nr. 10.

Nyilttéri cikkekek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 17. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzenődök.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET“

politikai és közgazd. napilap

1873-dik évi folyamára.

A „KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy órára	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetés pénzek, legczélserűbben pos-
tai utalvánnyal, kiadó Stein János könyv-
kereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltepléddánnyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Igazságszolgáltatásunk akadályai.

Az állam anyagi fejlődésének, ha nem is
közvetlen, de minden bizonnyal egyik leghatal-
masabb közvetett előmozdítója az igazságszol-
gáltatás, mert csak ott virágozhat teljesen a ke-
reskedés, hol a hitelezőnek segínyt nyújt az
állam, hogy a fizetni nem akaró adósón köve-
telése gyorsan felhajtassék. Ezen állításunkat
fájdalom, lényesen igazolja multunk.

Törvényhozásunk fel is fogta a kor szel-
lemét akkor, midőn az igazságszolgáltatás költsé-
geit minden nagyobb ellenszegülés nélkül meg-
szavazta s beleegyezett abba, hogy a jogszol-
gáltatás a municipiumok kezéből kivessék.
Azonban habár az államnak most évenként jó-
val több kiadása van s az ország jogosan meg-
várhatná, hogy a törvénykezés minden kifogá-
son felül álljon, az eredményt teljesen kielé-
gitőnek még most sem mondhatni.

Ez év végével lejár a criticus két év, mit
a törvényhozás a bíróságok helye és száma vég-
megállapítása előzménye s így mintegy kísér-
letül kijelölt, ennél fogva talán nem lesz idő-
előtti, ha erre vonatkozólag szerény nézetün-
ket elmondjuk.

Az igazságszolgáltatás csak úgy felelhet
meg a méltányos igényeknek, ha a bíróságok
és tagjainak száma az igazságszolgáltatást vá-

ró felek számával s illetőleg a bíróságokra vá-
rakozó teendők számával arányban áll. Ha,
csak az erdélyi részeket véve kiindulási pon-
tul, tekintetbe vesszük a bíróságoknál alkal-
mazva levő egyének számát, különösen pedig
a jogszolgáltatásra fordított évi kiadást, az ered-
ményt kielégítőnek éppen nem mondhatjuk, ugy-
hogya általános a panasz jogszolgáltatásunk las-
susága miatt s ha ez úgy van, mit egészen
tagadni nem lehet, ennek oka, legalább nagyon
szeretjük hinni, nem a bírósági tagok mulasz-
tásában, hanem kegyébben eresendő s ezen oko-
kat kívánjuk fűrkészni.

Véleményünk szerint ennek két főoka van
egyik a törvényszékek nagyszáma és szervezete,
másik pedig a hiányos törvénykezési eljárás.

Ezuttal csak az elsőről kívánunk szólni
s a t. szerkesztő ur engedelmével fentartjuk
jogunkat a másodikról is későbbben megemlé-
kezni. *)

Az igaz furcsán tűnhetik fel azon állítá-
sunk, hogy a jogszolgáltatás nem felel meg
egészen a várakozásnak s mégis azt mondjuk,
hogy igen sok törvényszék van; pedig ez úgy
van, mindjárt meg fogunk győződni, ha egy
kissé közelebből tekintjük a dolgot.

Erdély az 1870. évben végrehajtott nép-
számlálás szerint, beleértve az idegeneket is,
2,101,727 lakóval bír s van összesen 22 tör-
vényszéke, vagyis nem minden 95,600 lélekre
esik egy. Ha már most tekintetbe vesszük a
nálunk még fejletlen ipart és kereskedést,
vagyis azt, hogy népességünk sok tekintetben
még primitív állapotánál fogva kevés oly jog-
ügyletet köt, melyből a törvényszék által el-
döntendő vitás kérdés merülhetne fel és így a
törvényszékeknek fontosabb teendőket nyujt-
hatna a mostani perek 90%, azért indittatik,
mert az adós vagy nem akar, vagy nem tud
fizetni, tehát csak közönséges kölcsönügyletek-
ről számaznak; ennek előrebocsátásával bi-
zonyára a 22 törvényszékét igen soknak fog-
juk találni.

Az absolut uralom idejében, mikor az
ugynevezett partium is idetartozott, Erdélynek
csakis 10 törvényszéke volt, mégis az igaz-
ságszolgáltatás, be kell vallanunk, ha igazsá-
gosak akarunk lenni, gyorsabb volt a mosta-
ninál.

Az igazságszolgáltatás gyorsaságát nem
a törvényszékek nagy száma, hanem azok jó
berendezése mozditja elő, már pedig éppen ez
van elvéte, mivel, valjuk be őszintén, a tör-

*) Kérjük is

Szerk.

lelkismeretbeli dolognak tartja, s hozzá teljességgel
nem illik, hogy neje lelkismeretén erőszakot köves-
sen el. Mintegy a választó-fejedelem megnyugtató-
sára hozzácsatolta, hogy a gyerek nem szép, mint
azt talán a fejedelem előtt lerajzolták s ezen kívül
még sok gyermekes hibával bír.

Az udvaroknál levő bohócokhoz még örülte-
ket is fogadtak föl. Forrásunk emlit egy a lipcsei ta-
nácschoz intézett 1554. december 17-ről keltezett
fejedelmi leiratot „Lochner János“ iránt, ki tébolya
miatt gyámság alá helyezettett. Miután a választó
megtudta, „hogy más helyekről is számítanak rá,
s talán rosszul tartatnék s egészen elcsenevezedhet-
nék“, udvarába fogadta, mint mulattatót, (Kuzweili-
ger Rath) s a tébolyult rokonait arról biztosította,
hogy: „ugy fogjuk őt házunknál látni, hogy senki-
től semmi bántódása nem lesz és senki sem fog fe-
lette uralkodni. Nem is fog szükségét szenvendoi,
hogy azon élez, melyet bele a teremő lehellet, ked-
vünkért bántatlanul maradjon. — Thams bruckeni
Wurm János a választó-fejedelmet egy tébolyult
nőre tette figyelmessé, kit Margit szűznek (Jungfrau
Gretz) neveztek, s ki gróf Mansfeld tulajdona volt;
de ugy látszik, hogy a gróf e „mulattató“ fiatal és
csinos törpe nőt nem akará magától elbocsátani.

Az úzérkedés már a régi időkben piacra vi-
te a törpék alakjait, mint nyilvános látvány-tárgya-
kat. A középkor óta a vásári nyeglék, kötélánczo-
sok, csepűevők, kardnyelők stb. kísérelében törpéket
is találunk. 1667-ben Koppenhágában, mutogattak
egy kar nélkül született törpét, ki a tübe czernát
huzni, bogot kötni s olvashatólag irni is tudott lá-

vényszékek számának meghatározása nem a
szükséghez képest, hanem politikai szempont-
ból történt s így a legnagyobb contrastok
fordulnak elő, mert némely törvényszék csakis
40,039, a másik már 219,568 lélek számára
van felállítva, s így a míg egyiknek aránylag
nagyon kevés teendője van, — mert hisz járás-
bíró, — addig a másik rendkívül tul van hal-
mozva.

Azon körülmény azonban, hogy valamely
törvényszéknek nem sok teendője van, személy-
zete s különösen a bírák számára nem bir ki-
záró befolyással, mert azért az eljárás minden
egyik ágára külön bíró kívántatik, vagyis leg-
alább 5 bíró és így a 22 törvényszékhez 100
bíró, tényleg azonban beleértve a pót- és be-
osztottakat is, 119 bíró van, ezeken kívül 31
jegyző, 13 aljegyző, 28 joggyakornok, 22 iro-
daigazgató, 26 irodatiszt, 80 írnok és 66 szol-
ga, bele nem értve a telekkönyvi osztályt, az
ügyvédségeket, a börtönt és szolgákat.

A mi viszonyainkhoz képest, bátran el-
mondhatjuk, hogy Erdélyben 10 törvényszék
tökéletesen elégséges lenne, és ha a 22 tör-
vényszékhez szétforgácsolt erőt csak a 10 tör-
vényszékhez osztanók be, oly tekintélyes tör-
vényszékek lennének, melyek a mostani előfor-
duló teendőket bizonyosan mindenki meglege-
désére végezhetnék el, különösen ha még fi-
gyelembe vesszük, hogy 12 elnök, 12 iroda-
igazgató, legalább 20 szolga, egy pár irodatiszt
12 hivatali helyiség évi bére, azonkívül egy
csomó aprólékos kiadás, a mi évenként össze-
sen körülbelül 40—50 ezer frtot tesz, megki-
méltnék, illetőleg ezen összeggel 40—100
különböző rangu hivatalnok állíthatatnék be,
anélkül, hogy ezáltal az állam a mostani ki-
adásoknál csak egy krajczárral is jobban ter-
heltetnék.

Az igaz, valaki azt mondhatná erre, hogy
hisz az mindegy, ha a felsorolt személyzet 10
vagy pedig 22 felé dolgozik, azért ugyananyi
munkát végezhet el s ha talán az állam vala-
mit a költségből meg is takaríthatna, hozhat
egy kis áldozatot a peres felek kényelmeért,
ugyis elég bélyeget fizetnek s különben is a
bélyegilletéket most még follebb akarják emel-
ni, tehát az állam ezután még inkább befogja
venni azt, mit a törvényszékekre kiad. Ezen
ellenvetés első tekintetre tökéletes igazságnak
tűnik fel, de csak első tekintetre, mert köze-
lebbről vizsgálva, nem állhat meg; mert igaz
ugyan, hogy az állam köteles polgárainak ké-
nyelmét és ezáltal közvetve jólétét tőle kitel-
hető módon előmozdítani, azonban soha sem
szabad oly kiadásokat tennie, melyek az anya-

gi vagy erkölcsi előnnyel semmi arányban
sem állanak és így inkább fényűzési, mint
hasznos vagy éppen szükséges kiadások; már
pedig nálunk 40 vagy 60 ezer lélek számára
törvényszéket tartani fenn, tökéletes fényűzés
lenne.

A mi pedig azt illeti, hogy ugyanany-
nyi munkát lehet végezni, ez sem áll. Ki a
törvényszolgáltatás gyakorlati részét ismeri,
tudni fogja, hogy minden törvényszéknél, bár-
mily kis terjedelmű vagy népességi is legyen,
majdnem naponként merül fel oly incidens
kérdés, a mi felett azonnal kell határozni,
most vegyük fel azt az esetet, hogy csak 5
bíró van, de akár hányánál csak 4 van, ezek
közül egyik vizsgálóbíró levén, mint ilyen va-
lami nyomozásban kiszállott, a második pol-
gári ügyben szintén a hely színére volt kény-
telen menni, a harmadik beteg, mert hiszigaz
ugyan, hogy a törvény értelmében a bírófüg-
getlen, a sors azonban a törvény ezen ren-
delkezését nem mindig respectálja, mi törté-
nik, ha a törvényszék 4 bíróból áll, az, hogy
ülést tartani nem lehet s habár a törvény
azt rendeli, hogy ez esetben haladék nélkül
kell határozni, várni kell, várni kell míg egy
második bíró előkerül, vagyis az úgy hever,
ha 5 bíró van, ez esetben tarthatnak ugyan
ülést, de ha egyik bírónak véletlenül tanuki-
hallgatása van, azt félbe kell hagynia s a
tanuk várnak, de az ülés hosszasan tart, az
idő eltelik s elmennek szépen haza, megidé-
zik mások s ezáltal az az ügy, melyben a
kihallgatást foganatosítani kellett volna, a mel-
lett, hogy a peres feleknek egy csomó hiá-
bavaló költség okoztatott, egy pár héttel
odábbotlatott.

Ez és ehhez hasonló eset akárhány me-
rülhet fel, ugy, hogy a mit felhozunk nem-
csak afféle hajánál fogva előrántott; de ha a
helyett, hogy 22 törvényszék van s azok
nagy része 4—5 bíróból áll, csak 10 lenne
s a most alkalmazva levő bírák ezek közt
lennének felosztva: ilyesmi nem fordulhatna
elő, mert a 10—12 bíróból mindig lehetne
tanácsulást alakítani, a nélkül, hogy az ügy-
menetét legkevésbé is zavarná.

De a mostani sok, de kevés bíróval el-
látott törvényszéknek, még egy másik árny-
oldala is van, az t. i. hogy egy bíró külön-
böző nemű ügyekben kénytelen dolgozni, már
pedig a munka felosztás nagy elve a tör-
vényszolgáltatásnál is teljes valóságában fen-
áll; egyik bíró lehet igen kitünő criminalis-
ta, de már a váltó, vagy pedig köztörvényi
ügyekben talán nem bir akkora jártassággal
s ha mégis kénytelen mindenféle ügyben dol-

akaratban és kívánságban durva merész működése
felett meg. Néha azonban olyanokat is láthatunk,
kiknél a szellemi tehetségek gyengesége mellett az
akarat-erő is elcsatnyul, és phlegma ikus kedélybe
csap át. Lavater például felhoz egy 7 láb 6 hü-
velyk nagyságu óriás svájcezt, ki nagyon csendes,
jószívü ember lévén, Ludwigsdorfbán, mint udvar-
török volt alkalmazva. Nyomat sem mutatta maga-
sabb szellemi életnek. Hasonlótl mondhatunk az ugy-
nevezett Norfolk-óriás: Hales Róbertől, ki 1820-
ban, Norfolk egyik falujában született, s 7 láb hat
hüvelyk magas és 462 font nehéz volt. Ez utazáso-
kat tett, hogy magát pénzért mutogassa, mint cse-
des, barátságos embert írják le. Már Homér mon-
datja Ulysses által Euryalushoz: „Ha a párikák
nagy tagokat adtak is neked, mégis hiányzik nálad
az értelem“. Ha mégis uha előfordulnak emberek,
kik felette kifejezett test mellett feltünő lelki tehet-
ségekkel is bírnak, mint p. Nagy Károly, Michel
Angelo, Händl, Hóma Dávid, Johnson — ezt min-
dig csak az agy arányos kifejlésében s a koponyai
alkatában látjuk megmagyarázva.

A fölötté kis embereknél, tehát a törpéknél,
az egésznek természetellenes gyermekieségén kívül
rendesen az akarat-erő csekély kifejlődése képezi a
szellemi tehetségek jellemző vonását. A kicsinyek-
nél sem arányosak a tagok. A törpék arányosságát
eddig elő kevesen, vagy éppen senki sem vizsgálta
meg. Haller példákat hoz fel, oly törpéket illetőleg
kik 40—30, sőt 16 hüvelyk magasak voltak.

(Vége köv.)

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Kis emberek.

II.

(Folytatás.)

A kanbergi diakonusnak, Jakobus Jánosnak,
volt egy kis leánya, ki, mint egy levél írja, „szép
tagokkal volna megáldva és korához mérve nem igen
nagyra nőtt volna“, tehát egy reményteljes törpe
nő. Midőn Keresztély választófejedelem e leány lé-
tezése felől értesült, a törpenő Sonnenwalden gróf
Salms Ottó udvarában élte napjait, Keresztély tehát
követet küldött a grófhhoz, azon kéréssel, hogy „len-
ne oly szives, ezen leánykát szeretet nőknak átad-
ni“. A gróf azonban az átadást megtagadta, mire
nemcsak egy fejedelmi leirat következett, melyben
ez lakonice felszólíttatik, hogy a „leánykát tovább-
ra is ott ne tartsa, hanem szép szerével adja át
Tuchmann János udvari írónak“. De a gróf most
is a tagadó válasz mellett maradt s magát egy 1590.
ápril 13-án keltezett iratban avval védelmezte, „hogy
a gyermek nem is az övé, hanem neje annak szülő-
itől tulajdonul kapta, még pedig a szülők önkényes
beleegyezésével, minél fogva a grófnő isten előtt fe-
lelősséget vállalt magára, hogy a gyermeket kezei
közül soha ki nem bocsátja. A grófnő tehát ígértét

gozni, az eredmény az leendő, hogy csak egy részét végzi el annak, mit különben végezhetett volna, vagyis az ellátatlan ügyek száma évenként szaporodni fog s miután ezt az állam, illetőleg kormány, közönnel nem nézheti, kénytelen leendő mindegyik törvényszéket annyi bíróval ellátni, hogy a jogszolgáltatás biztosan s a lehető gyorsasággal eszközölthessék, vagyis oly hatalmas számú bírói személyzetet felállítani, mely a célnak megfelelően s mit értünk el ezáltal, azt, hogy talán egy pár, — mert nagyon kicsi különbség az, hogy egy vagy két mértfölddel közelebb, vagy távolabb van-e a törvényszék — peres fél kényelmét megszerezte, de az állmot oly kiadással terheltük, mely a nyújtott előnnyel semmi arányban sincs.

Hogy a mostani bírói személyzet a jelenlegi felosztás mellett a célnak nem felelhet meg, mutatja az, hogy majdnem minden törvényszék személyszaporítást kér.

A törvényszékek jelenlegi szervezetének egy másik hiánya az, hogy a fogalmi szakban majdnem semmi segéd személyzet sincs. Gondolatunk szerint a törvény ezen intézkedése más elvből nem indulhatott ki, mint abból, hogy a jogszolgáltatás, hogy az biztos és minden kifogáson felül álló legyen csak kizárólag a bírák által eszközölthessék, kikről már a priori fel kell tenni, hogy a törvényben tökéletesen járatosak. Ezen elv ellen semmi kifogásunk sem lehet, de ha tekintetbe vesszük, hogy egy törvényszéknél nagyon sok oly teendő fordul elő, mely semmi egyebet sem kíván, csak egy kis gyakorlottságot és így különös jogi ismeret nem szükséges hozzá: ha ezen aprókétes teendőket is a bíró kénytelen végezni, akkor a fontosabb s valóban törvényismeretet kívánó ügyek elintézésében akadályozva van, már pedig csak finansziális szempontból véve is a dolgot, ha ugyanazon munkát épen olyan jól megtételestől kevesebb költséggel, miért adjunk ki többet; minek aztán még egy másik jó oldala is lenne, az, hogy a fiatalságnak nagyobb tér nyílne magát a törvénykezésben kiképezni.

Az előadottak után egész határozottsággal elmondhatjuk, hogy az a költség, mi Erdélyben az igazságszolgáltatásra fordítatik, tökéletesen elég, úgy, hogy méltán megkívánhatni, hogy igazságszolgáltatásunk jó és gyors legyen, de fájdalom, azt is ki kell mondanunk, hogy a mostani állapotban teljes lehetetlenség a gyors igazságszolgáltatás, ezt, hogy nagyobb kiadása az államnak ne legyen, csak úgy érthető el, ha a törvényszékek száma 10-re szállítatik le — 210,000 lélek egy törvényszékre nem sok — s a mostani személyzet ezek közt oszlatik fel s a fennmaradó költség kellő segéd személyzet beállítására fordítatik. Legyen egy törvényszéknél csak 8 bíró, de legyen kellő számú fogalmazó vagy ajjegyző, joggyakornok, akkor bizonyára igazságszolgáltatásunk olyan lesz, mely bármely művelt népével ki fogja állani a versenyt.

Dr. Bíró János.

— Országgyűlés. B.-Pest, febr. 19. A mai ülés elején Hájós János több kolozsvári polgár kérését nyújtotta be az 1849. évben kizsároltatott terményekért megállapított összeg kifizetésére végett megkívántó hitel megszavaztatása iránt. Majd napirend vététt fel.

A folyók szabályozásának kérdése szerencsésen befejeztetett. A Vág szabályozásának kérdése volt ugyan napirenden, a mi azonban nem akadályozta azt, hogy Tisza Kálmán meg ne emlékezzék ismét, Paczolay egy korábbi megjegyzésére reflectálva, a Körösről és Berettyóról, kijelentvén, hogy bármit mondjon ezután Paczolay, arra reflectálni nem fog főleg időkimélessé szempontjából. A ház általános helyeslése e szempont említtéssel meggyőzhette Tiszát arról, hogy jelenlegi felszólalása is e szempontból bátran elmaradhatott volna. Domahidy is megnyugtatta a miniszter a Szamos szabályozási munkálatainak megkezdésére vonatkozó panaszát tekintetében. Domahidy a minisztert tette felelőssé a szabályozás meg nem kezdése miatt; ma a ház megértette a miniszter felvilágosításából, hogy létezik megye Magyarországon, mely táviratilag kéri fel a miniszteriumot a szabályozási munkálatok elhalasztására legközelebbi közgyűlésig, midőn ezen ügyben határozatot igér, s megtörténik az, hogy a megyei közgyűlés felelősségből egy árva szót sem határoz a szabályozás ügyében, s a miniszter ismételt felszólítására azt a feleletet kapja a közgyűlés után, hogy most már tegyen úgy, a hogy neki tetszik.

A világhírlapok költségeknél Zsedényi terjesztette elő indítványait azok törlése tekintetében. A ház természetesen megszavazta a költségeket.

— A Királyföld rendezése. A 18. i. miniszteri tanács tárgyalta, a Királyföld rendezéséről szóló törvényjavaslatot, melyet a belügyminiszter mutatott be.

E törvényjavaslat szerint a kiváltságok megszüntetése mellett az eddigi székek és vidékek lesznek a törvényhatósági hatáskörrel felruházva, míg a széks nemzeti egyetem tevékenysége kizárólag a királyföldi törvényhatóságok közös tulajdonát képező vagyon kezelésére szoríttatik. A székek és vidékeknek fennhagyottak, hogy a szervezés alkalmával egyetülhetnek. Eukivül a belügyminiszteriumban készült törvényjavaslatok közül minisztertanácsai tárgyalásra várnak még a fővárosi rendőrség, és rendőri díráskodásról, úgy a határvidék polgárosítása folytán szükségessé vált intézkedésekről szóló törvényjavaslatok.

— A delegációk a reichsrath mind két házában tegnap jelenté az elnök, hogy a delegációk folyó évi április 2-ára hívtak össze.

A muzeum-egylet gyűlése.

(Febr. 20-án.)

A muzeum-egylet tegnap délelőtt 10 órakor tartotta évi rendes közgyűlését gr. Mikó Imre elnöke alatt. A hatóság elnöki megnyitó beszéd után, melyet mai lapunk leírta, hoz, egyetemi titkár Finály Henrik olvasta fel a múlt közgyűlésen megválasztott alelnök Torma Károlynak az elnökhöz intézett táviratát, melyben megválasztását megköszönve az ügy érdekében buzgó közreműködését igérte. A titkárijelentés után, melyet holnap lapunk fog hozni, Bányaí Vitális muzeum-egyleti pénztárnok tette meg jelentését a pénztár állásáról, e jelentés lényegét napokkal ezelőtt lapunk is hozta. Utána Szabó Károly egyetemi könyvtárnok a könyvtár állásáról tett jelentést, melyből, mielőtt egész terjedelmében közölök olvasóinkkal, kiemeljük, hogy a muzeumi könyvtár jelenleg 29 ezer 736 könyvet foglal magában; mióta az egyetemmel megkötötték a szerződés, a könyvtárt az ifjúság is szaporában látogatja s csak az egyetemi tanárok 500 kótet könyvet vettek ki használatra. Ezt követően dr. Entz Géza az állattani gyűjtemény állásáról tett rövid jelentést, mit Koch Antal egyet. t. az ásványtárról tett jelentést tudatván, hogy a tár át van már költöztetve az egyetemi épületbe, hol nagy része rendezve is van: mi a gyűjtemény becsét illeti, arról bővebb átvizsgálás után nevezett tanár más alkalommal kíván értesítést adni, most csak annyit jelez, hogy a gyűjtemény megfelelő feladatának nagy csinyával és szakértelemmel összeállított példányai gazdagon képviselik Erdély ásványosságát s e tekintetben az egyetemi tanulók céljainak is megfelel, a külföldi ásványok azonban többnyire rongáltak és hiányosak. Ezután Finály Henrik dr. Kanitz Ágoston egyetemi tanár jelentését olvasván fel a növénygyűjteményről, melyből kitűnik, hogy az egyetemen 52,320 darab növénypéldánya van igen szép rendben maig is a muzeum épületében elhelyezve; ugyan csak Filnály Henrik egyetemi titkár az éremtár állásáról szól s bejelenti azon értékes adományokat, melyekkel a gyűjtemény gyarapodott, különösen kiemeli ezek közt azon szerzett ritka bronz eszközöket, melyeknek birtokába az egyet. a múlt évben jutott.

A kitűzött tárgysorozat szerint ezután a választmányból rendszerint kilépő 4 tag helyébe a választás történt meg; beválasztottak: id. Hincz György 23, Bartha János 21, Gyárfás Domokos 13, és Sámi László 12 szavazattal. Ezt azon bizottság jelentése követte, mely, az egyetemi pénztár megvizsgálására küldött ki; a különböző gyűjtemények megvizsgálására. Az ásvány gyűjtemény megvizsgálására Cseh Lajos, Török Aurél; a könyvtára: Nagy Lajos, Szász Gerő és Móricz István, a természetiek megvizsgálására dr. Hincz György, Szamosi János és Homán Ottó, a pénztára Taufer, Ferencz, Szabó Samu és Szász Béla.

Finály Henrik egyetemi titkár rövid indoklása után a gyűlés hosszabb vita nélkül a jelen évi költségvetést állapította meg, a lapunkban is közölt előirányzat szerint. Végre a jegyzőkönyv hitelesítése végett egy bizottság kinevezése után a gyűlés eloszlott.

Délután 5 órakor meglehetősen számú művelt hallgató közönség jelenlétében egyetemi tanár Koch Antal Herbach Ferencz magyarázata alapján tudományos előadást tartott Erdélyi eruptív kőzetekről. Az értekezésre a tárgyat Herbach Ferencz fáradhatatlan geologusunknak a világtárlatra küldendő remek gyűjteménye szolgáltatta, mely Erdélyi vulkánokéit eddig páratlanul képviseli.

Mielőtt értekező tulajdonképi tárgyra térne szükségesnek találja a földtan néma alapelveit előrebocsátani. Először is tárgyának fogalmát adja: eruptív szikla mindaz, miről bebizonyítható, hogy valaha izzó állapotban volt s mint ilyen a földhasadékaiban keresztül felszínre tört. E szikla nemekre nézve első kérdéseink az merül föl, hogy a föld belsejében voltak-e izzó állapotban vagy időközben olvadtak meg; e kérdés két táborra oszlotta a geologusokat, a neptunisták élükön Wernerrel azt állítják, hogy a föld belsejében kőszén vagy más gyúlékony anyagok és légnekem meggyúlnak s ezek felolvadtak s többi ásványokat is, melyek aztán felszínre jutnak. Mig ez oszka diadalát hitte elérni, addig Skóciaiban a plutonisták útították fel fejüket, kik azt állították, hogy a föld eredetileg izzó állapotban volt s a föld hasadékaiban az eredetileg izzó anyag tör fel; az ebből támadt vita tisztázta a nézeteket s ma már a tudósok absolute egyetértéssel fogadják el, hanem kétös, a plutoi és neptuni áramlatnak együttesen tulajdonítják a föld jelen alakját. E szerint a föld eredetileg izzó állapotban volt, mit a Newton állat kimutatott két sarki behorpadás a forgás következtében, továbbá a föld meglevő melege, a földből a tűzőkádók által felszínre hozott láva egyenmősége, a hévforrások és különböző feltoluló, gőzök bizonyítanak; a víz pedig meghűtötte a föld kergét, s ez a hűlés által bekövetkezett tömörülés következtében meghasadozott, mely nyílásokon aztán ugyancsak a hűlés által létrejött nyomás következtében az izzó anyag a föld színére jutott, mely most az eruptív sziklanemeket képezi.

E kőzetek kor tekintetében egymástól különböznek s még pedig a szeriut, a mint azok létrejötték melyek által rakott földkéreg korszakában esik: a neptuni lerakódásokban pedig az első, melyben még növények nyoma sincs, a második, melyben a maiaktól szerfelett elűtő szerves lények találhatók, a harmadik, melyben a maiakhoz hasonló már találhatni, negyedik a diluvialis, azaz özönvízi és az ötödik a mai Erdély eruptív kőzetei a második és harmadik korszakba tartoznak; fekvésükre nézve két nagy csoportot képeznek: a nyugati és keletit. A nyugati Déván alól kezdődik, hol törzse van, folytatódik az érczhegyekben s innen kisebb darabokban mutatkozik a Krasna mentén Cibles és Lápos vidékén. A keletinek a Hargita képezi zömét, mintegy 100 mértföldnyi területet foglal el s így Európában a legnagyobb eruptív hegység, sőt a continensen kívül is csak az Andes hegylánc nagyobb nála. Ezután értekező az egyes ásványokat mutatja be, melyek ez eruptív hegységeken találhatók, mindenik sajátosságait ismertetve s reményét fejezi ki, hogy a becses gyűjtemény sok bémulóra fog találni a világtárlaton, mivel ily részletesen és és jól Erdélyi kőzetei még összeállítva nem voltak.

Hogy Herbach ur fáradhatatlan buzgalmit tartalmaz koszorúzza, mi is szívünkben kívánjuk.

Gróf Mikó Imre Önlgnak az erdélyi muzeum-egylet 1873. február 20-án tartott évi rendes közgyűlésen tartott elnöki megnyitó beszéde.

Tisztelt közgyűlés! Ha a közelmúlt években észlelvén: mint külső a nagy közönség érdekeltsége intézetünk és egyetünk iránt fokról fokra, mint kelt évről évre mind nagyobb erőfeszítéssel, mert folytonosan apadó eszközökkel működünk arra, hogy létesített muzeumunk fentartása és jövőjének biztosítása körül megtehetőssük kötelességünket; megvallom, nem egyszer lepett meg az a gondolat, vajjon helyes volt-e intézetünk akkor, a mikor a muzeum-alapítást első sorbeli szükségképp sürgettük? vajjon oly intézetet létesítettünk-e e muzeumban, a mely létező és nem megerőszesen előidéztet közki-
vátatott elégít ki? vajjon nem lehetett volna-e avval a sok szép lelkesedéssel, munkával és áldozattal melyet ez intézet alapítására elhasználtunk, valami egyebet teremteni, a miben magunknak is, a hazának és a nemzetnek is több, hogy ne mondjam, haszna, de bár öröme lehetett volna?

Ma, tisztelt közgyűlés! ez egyet rám nézve mindég kedves, mindig lélekemelő elnöki tisztét azon fokozódott tiszta örömmel tejesitem, a melyre gerjeszt az imént említett aggodalmak alaptalan voltát meggyőzőleg bebizonyító valóság. Igen is; ma teljes megnyugvással, sőt igazolt önértéssel mondhatjuk: helyesen itéltünk, jól választott irányban működünk, lelkesedésünk, munkánk, áldozatunk meghozta hasznát is, örömet is!

Ha ma annak kinyilatkoztatásával nyitom meg a gyűlést, hogy egyetünk, intézetünk életében új, örvendetes és nagy horderejű fordulat állott be, ez, hála nemzetünk nemtörőnek, nem üres szólam. Részemről oly szép színekben látom ragyogni a jobb jövőt, oly szilárdul látom biztosítva a jövődöbeli mind nagyobb, mind fényesebb sikert, hogy már előérzete is annak, a mi ezentul el nem maradhat, teljes elégtételt nyújthat azoknak, a kik ez egyetlet és intézetet alapították.

És mind ezt uraim! egy szerencsésen kötött szövetségnek köszöjünk!

Késégkivül mindig azok voltak és lesznek a legudvösebb, legáldásosabb szövetségek, mely oly feleket képesnek egybe, a melyek egymásra utalva voltak, és noha szellemi irányuk párhuzamos törekvéseiknek céljai csaknem azonosak még is találunk egymásban olyat, a minek hiányát, tehát szükségét is érezték, a mit mindenik birni óhajtott s a mit magából kifejteti, önéreje megsejrezeni, vagy épen nem vagy csak nagy áldozatok árán lett volna képes. Az ily szövetségekben a szövetsézők kiegészítik egymást magasabb rendű egységgé, a nélkül, hogy mindenik magában megszűnnék önálló egész egység lenni; és az egyesített erő kölesönösen ható indictio által fokozva, oly munkaképességre serkentik egymást, a melynek eredményei még a vérmes reményeket is túl szárnyalják.

Ily szerencsés szövetségnek látom én, t. közgyűlés azt, a melyre muzeumunk lépett e kolozsvári

m. k. tudomány-egyetemmel. Muzeumunk gyűjteményeiben már eddig is sok és felette becses tudományos anyag volt összehordva, ezentul a nyert anyagi segély által könnyebbített munkássággal — ha a gondviselés meg nem vonja tőlünk éltető áldását — még többet, még becsesebbet leszünk képesek begyűjteni; és ime megnyertük egyszersmind az egyetem szaktanárait azokat a tudományos erőket, a kik az anyag feldolgozásait, annak átváltoztatását élő tudománnyá és ismertetését a legszélesebb körökben nem mint terhes kötelességet, hanem hajlamaikkal egyező és épen saját törekvéseiknek megfelelő kedves, hasznos és győrködhető foglalatosságot fogják teljesíteni; ez egyetem tanuló ifjúságban pedig azt a tudománysozomjas közönséget, mely nem esetleg és szakadozva, hanem folytonosan és rendszeres terv szerint, tanulmánya tárgyává fogja tenni és azon ismereteket a melyeket onnan merit, szét fogja hordozni a haza minden vidékébe, másokat tanítva és új kedvet ébresztve a tanulásra. A tevékenység fokozódását pedig úgy értem, hogy a tudás szaktanárr gyűjteményeik azon tárgyaiban, melyek a tudományos világ előtt még újabb, vagy legalább új helyekről kerültek, oly anyagot fog találni, melynek ismertetésével és feldolgozásával nem csak a tudománynak, hanem saját hírnevének is fog szolgálni mi pedig azáltal, hogy hazánk képes volt ily anyagot nyújtani, büszkíteni fogunk arra, hogy minden vidékét, úgy szólván minden zugát mind feszültebb figyelemmel átkutatva, mind több és érdekesebb anyagot szolgáltatassunk a feldolgozásnak és a tudománynak.

Ezt lelkiismeretes szorgalommal ezt, kitartó buzgalommal tenni, legyen azután ne csak kedves kötelességünk, hanem legnemesebb becsvágunk is.

Mi, t. közgyűlés! a rendelkezésünkre állott anyagi és szellemi erővel eddig is, legjobb tudásunk és képességünk szeriut működünk célunk létesítésére, és méltó önértéssel mondhatjuk, hogy nem is siker és eredmény nélkül.

A muzeum-egylet gyűjteményei ma, nem is tekintve a tudomány becséhez kötött képzelteti értékét, az azokban levő tárgyaknak, pár százezerre becsülhetők; van nekünk oly állattani gyűjteményünk, mely a hazánkban előforduló madárfajokat csaknem teljes számmal, a pillangókat egész tökélyvel, bogarakból és légy-félekből, sáská-félekből még Európán kívülieket is, csigákból és kagylókból úgy jelenleg élők, mint őslényeikből egy hírnevet szerzett gyűjteményt, pókfélékből a hazafiakat tán teljes sorozatban mutatja fel, — száritott növényeink gyűjteménye gazdag; ásvány és földtani gyűjteményünk nemcsak a mi szempontunkból tekintve, de az egyetemi tanácsok tekintetében is kitűnő; éremtárunk, a darabok számát és minőségét tekintve bizton megállhat a hasonló nagy gyűjtemények közt; és régiség gyűjteményünk hátrá kicsiny, de kiterjedéséhez képest tudományos szempontból fontos és nagybecsű tárgyakban gazdag; könyvtárunk az egyet céljait tekintve, a maga nemében kiváló becsű.

És mint ezt, uraim! alig 13 év alatt, úgy szólván a semmiből teremtetttük!

Örömlét szívvél és a tejesített hazafi kötelesség igazolt önértéttel utalhatunk azon — még boldog emlékü b. Bötvös József, volt közoktatási miniszter által nyíltan kijelentett, tagadhatlan tényre: hogy munkánk és eredményének — mint egyik főte-nyezőjének köszönbeti ez országrész, és város, hogy a magyar hazában felállítandó második tudomány egyetem Kolozsvárt kapván készen a szükséges gyűjtemények, talán legbajosabban megszerezhető részét; itt, és hamarabb létesíthetett, mint különben remélni lehetett volna.

De éppen abban kell nekünk tanusitanunk igaz hazafiságunkat, hogy azon sikert, melyet fáradságunkkal és áldozatainkkal eddig felmutatni tudtunk, csak úgy tekintsük, mint munkaképességünk bizonyítékát, a mely nem ád jogot a szerzett babérokra való megnyugvásra, hanem kötelez a fáradhatlan s erayedetlen tovább munkálkodásra.

Bármi soknak képzeljük is azt, a mit tettünk bátran merem kimondani, hogy még sokkal több tenni való marad fen! mi csak akkor fogjuk megközelíteni célunkat, ha könyvtárunk abban az állapotban lesz, hogy a hazánk ismertetésére célzó kutatásokban fáradozó buvár nem fog kíváncsni oly idevágó szakmunkát, a melyet abban nem talál: ha természet historiai gyűjteményeink oly teljesekek lesznek, hogy ne kaphasson a legfigyelmesebb szem is országrészünk rejtett bármely zugában oly természeti tárgyat, melyek párját a muzeumban fel nem találhatná; ha elfogjuk mondhatni, hogy az ókor régiségeivel bővelkedő hazai lakhelyek közt egyetlen egy sincs, a melyet szakértő karok és szemek muzeumunk érdekében fel nem kutattak volna, ha elfogjuk mondhatni, hogy nemzeti történelmünk felvilágosítására szolgáló minden emléket, a melyhez hozzáférhetni, összegyűjtöttünk, és még akkor is ha mindez meg lesz, fennmarad az egyetletnek kötelezettsége kincsek megőrzésére és fentartására s áttalában a hazai tudományos irodalom előmozdítására.

Ennyi köteles teendő, t. közgyűlés! nézetem szerint oly meggyőzőleg indokolja ez egyet fennállásának és működésének szükséges voltát, hogy minket, kik jelenleg az egyetlet tagjai vagyunk, nemcsak jogosít, de kötelez is mindent elkövetni, hogy ez egy-

letet ne csak fentartsuk, hanem lételét — a menyire emberileg tőlünk telik — beláthatlan jövőre biztosítsuk is. Legyen nekünk az a kedvező fordulat, melynek beálltával nem csak anyagi helyzetünk javult, szellemi örönkbe gyarapodtunk, és a kezelés gazdasági teendőivel járó, szükséges ugyan, de tudományt közvetlenül nem fejtő munkának tetemes részétől megszabadultunk, hatalmas serkentő arra, hogy kétszeres buzgalommal működjünk tudományos teendőink teljesítésében: így reményem, hogy idővel az egyet alapítónak az a célja is közeledni fog teljesüléséhez, mely az egyetlet tudományos testületté kívánta alakítani.

És e reményben, a melynek teljesülése fogja feltenni a koronát alapításunkra, a jelen gyűlést megnyitom

Külföldi szemle.

Kolozsvár, febr. 20.

— Az osztrák választási reformjavaslat fölött az osztr. képviselőház alkotmánybizottsága már megkezdte tanácskozásait. Az első ülésen a lengyelek nevében Grocholski kinyilatkoztatta, hogy nem tartják magukat följogosítva a választási reformjavaslat tárgyalásában résztvenni. E nyilatkozat után az alkotmánybizottság lengyel tagjai eltávoztak az üléstől.

— A spanyol köztársaság kormányának elnöke, Figueras f. hó 15-én fogadta az amerikai követet, Sicklest, ki üdvözlé a köztársaságot.

A barcelonai tüntetésekről, melyek február 13-án ott felmerültek, következő részleteket közli a Diario.

„Tegnap dél óta szakadatlanul ösznött a tömeg az alkotmányterre. A városházat compact embercsoportok rohanták meg, melyek részint fegyvert, részint manifestációt követeltek. A délelőtti órákban már bezárattak a községi épület minden kapui és ablaktáblái. Az alkotmány emlékkő fátyollal bevonatott és a főerkélyre egy vászondarab illesztetett, melyen a szavak voltak olvashatók: „Községi autonómia, szövetséges souverain államok, demokratikus foed. köztársaság.“ Midőn a vászon kifeszítetett, a tömeg város kiáltásokba tört ki: Éljen a foed. köztársaság! Nemsokára megjelent Don-José Maria Torres a városház erkélyén s a városi tanács nevében egy táviratszóveget olvasott fel, a mely madridi kormányhoz volna intézendő s melyben a tanács igéri, hogy a rendet igyekszik fog fenntartani és közreműködend a foed. köztársaság javára. A nép erre még lelkesebben kiáltá, hogy „éljen a foed. köztársaság.“

Nemsokára aztán katonaság állítottatott fel a város különböző utcáin.

Mihelyt beállott az est, a városház és a főtanács épülete fényesen kivilágítottak. Catalonia szövetségi lobogóján a fehér háromszögben e szó „Demokratia“ volt olvasható. A kivilágítás idejére még nagyobb szaporodott a hullámozó tömeg, mivel a környéken is számosan jelentek meg.

A rend egy percze sem zavartatott meg, ha nem egy kávéházban 20 egyén fogatott el, kik egy karlista bizottság tagjai voltak. Az elfogottak azonnal katonák kísérettel vitettek Altaranosba.

Az orosz lapoknak tetszik a Spanyolországnak történet kormányváltozás; ok üdvözlük az új köztársaságot, melyben a latin faj szorosabb közeledésének előjelét látják, szilárdaságot kívánnak neki.

Thiers, mint hiteles kuforrásból írják, kijelenté febr. 15-én a párisi spanyol követnek, Olozaganak, hogy el fogja ismerni a spanyol köztársaságot; Izabella spanyol exkirályné pedig, mint a „Patrie“ írja, arról értesítette Thiers, hogy Alfonz asturiai herceg tartózkodását Franciaországban csak azon feltétel alatt fogja megvárni, ha ez mit sem fog tenni a mostani spanyol kormány ellen.

Magyar színészet.

(N.—r.) Csütörtökön febr. 20-án E. Kovács Gyuláné fellépte a „Paul Jones“ — Dumas smert hatásvadász drámája került színre.

A nagy számú közönség, mely ez este a színában egybegyűlt, mindenesetre méltó érdeklődésnek adott kifejezést, midőn E. Kovács Gyuláné asszony ezen első felléptén az őszinte biztatás és jóakaró elismerés tapsait hallatá. Mert az még sem közönséges jelenség, hogy egy tisztas polgári állású, férjes nő, kinek a színpad tövisét feledni már több mint nyolcz éve alkalma van, hígadt önelhatározásból, inkább a meggyőződés, mint a vágy után indulva, viszzalépjön oda, hol az annyi év óta odahagyott munkát ismét elől kell kezdeni. Ezt tekintve véve még ezen első alkalommal nem vehetjük fel a critica legszigorubb hangját, hanem be kell látnunk először mind azon nehézségeket, melyekkel a debutrozónak megküzdnie kellett. D'Auray marquisné sőtét, vésztelej alakja a legnehezebb szerepek egyike, mely még bevégzett művésznőknek is ugyancsak dolgot ad; az első lépés izgalmai ugy általában, mint a színpad lámpái fölött mindenki előtt ismeretese: kétségbevonhatatlan tény, hogy a hang huzamos pangás után erejéből és csengéséből sokat veszít; valamint az is áll, hogy a kifejezés fesztelenségét legkétszörösen a tagjáratás éri el: mindezeket elgondolva E. Kovács Gyuláné asszony legnagyobb hátrányát a bátor talánságban és

gyakorlatlanságban látjuk. Ettől azonban hosszas gyakorlat után elsökhathik az ember. Kovácsné játékának előnyei: a helyes fölfogás és a találó hangszínezés. Hiányzott játékából — kivált az indulatos helyeken — a szenvedélynek mély, viharos ereje, melynek egyforma erőlylyel kell nyilatkoznia szóban, tétben, hangban és mozdulatban, még ha oly káros egyedben is létezik, mint D'Auray marquisnéban. Egyébíránt valamely színi debut megítélése egyszeri fellépésre igen nehéz, talán nem is lehet, épen azért elvárva a többi alkalmakat, addig is ez egy jelszót ajánljuk: bátorság!

Az előadásban a legjobb erők, Kovács (Paul), Mátrai (Acárd) Szentgyörgyi (D'Auray) Egressy (Emmanuel) Halmi (Lectoure) Boér Emma (Margaretha) stb. vevén részt, a siker kielégítő volt.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, febr. 21. 1873.

— A calicot-bálra, mely vasárnap a redout nagy termében fog megtartatni, jegyeket válthatni CsapóSándor, Stein János, Demjén László és Keresztessy Pál kereskedéseiben. E fényes bálványosságot és egyszerű sikert ígérő vigalmat ismételtén ajánljuk a közönség pártoló figyelmébe.

— A calicot bál-rendező bizottsága félreértések kikerülése tekintetéből tisztelettel értesíti a közönséget, hogy a bálban bármint maszköltözötben valamint bárkinek saját ruhájában is meg lehet jeleni. A „calicot jelmezek; számára lárvá és legyező b. Bornemisza Ignácznál lesz kapható. A jelmezek találkozása vasárnap este 1/2 10-kor a redoute éttermében történik. Kolozsvárt, febr. 21. A rendező bizottság.

— Gyöngyösiné Mátray Laura asszony, nem rég még a kolozsvári színház közönségének kedvence, ujabban a színpadtól családi körébe visszavonulva élt. A szeretetreméltó színésznő számos tisztelőinek kétségkívül kellemes újság, hogy Gyöngyösiné legközelebb újra visszatér a muzsa szolgálatába. Először is — e hó 23-án Aradon fog vendégszerepelni Fejérvári társulatánál, honnan márczius 10-én Kassára készül Latabárhoz. Gyöngyösiné játérendje jórészt nagyobb szabású drámai szerepekből áll s kirándulásai egyes városokba mindig jótékony befolyást gyakorolnak.

— A kolozsvári színigazgatóság a „Ref“ szerint lépéseket tett, hogy a jövő tőtre szervezendő operája számára Pallikádi Zsófia és Neszveda Anna k. a. t. is megnyerhesse.

— Kassai Vidor, ki jelenleg Aradon működik, valódi kedvence lett az ottani közönségnek.

— A magyar színi muzsa — mint a „Hrs. Ztg.“ írja néhány nap óta Vizakán utőtte fel vándorhajlékát. Az illető színmű és operette társaság művezetője Kovács Ödön.

— Jókai Mór e hó 19-én Berlinből a következő táviratot kapta: Jókai Mór magyar írónak. Fogadja születésnapjának mai negyvennyolcadik évfordulóján németországi tisztelőinek és barátainak szívélyes üdvökvánatait. — Elisabeth Dreyschok, Dr. Auerbach, M. Lindholtz, Heigel, Mathilde Dürr, Julie Kaufmann, Elise Schlenker, Helene Prinzesin, Wittgenstein, Baron Warkotéck, Prinz Hermann Wittgenstein, Wallner, Kertbeny, Prof. Benfey Göttingen, Prof. Bezold Petersburg, Edgar Bowring London, Er. Karl Braun, Paulus Cassel, Frerichs, Ginblei, Grundmannat Baron Goltzheim, Hans Hofen, Leaflan Utrecht, Paul Lindau. Dr. Moedinger Julius Rodenberg, Salbach, Consul Schlenker, Stilke Generalconul Stur, Julian Sehmidi.

— Pályázat. A kolozsvári királyi tudomány egyetemnél a tanács és jegyzői állomásra évi 600 frt o. é. fizetéssel és 120 frt. o. é. lakpénzzel ezenel pályázat nyitattik. — Pályázni szándékozők kelőlen felszerelt folyamedvényaikat f. évi márczius hó 15-ig terjedő zárt haráridőig adják be az egyetemi tanácshoz.

— A „Viktoria“ biztosító társaság vezérigynöksége üzleti helyiségét piaczori saját házába (előbb báró Szentkereszt-ház) tette át s felkérte a t. biztosító közönség minden biztosítási ügyekben ide fordulni.

— Az ágostai hitvallásnak consistoriuma e hó 17—19-ik napjain tartotta Teutsch superintendens elnöklése alatt gyűléseit N. Szebanben. A fontosabb ügyeket az ösztöndíjadományozások, lelkesi és tanítói vizsgákra való bocsátás, valamint a fegyelmi ügyek képezték.

— „K. Közlöny“ színi criticusának epekiömléseit nem ismerhetvén el széptani szóváltásba illő vitának, csak az őszinte részvét hangján lehet válaszolniunk, ajánlva szédelgést látó szédelgésének a „Diána“ fűrdőt.

— Ugy látszik állandó rovatot kíván nyitni a lapokban maga számára a „K. Közlöny“ gyermekujdonadása baklöveteivel: a tegnapi muzeumgyűlésről szólván, ezeket írja: „Encz Géza egytanár betegsége miatt nem jelenhetvén meg, helyette megbízás folytán Finály Henrik tett jelentést a régiség és éremtár gyarapodásáról.“ A tény pedig ez: Encz Géza ott volt és tett jelentést az állatgyűjteményről; Kanitz tanár helyett tett jelentést Finály Henrik a növénytárlatról, az éremtárról pedig ugyancsak Finály Henrik szólott, mint azon gyűjtemény őre. „Ez az igazság: kötelességünk volt a „K. Közlöny“ nyel tudatni.

— A világkiállítás alatt, magát a lókiállítás ide nem számítva, a sport barátai két érdekes futtatásnak lehetnek tanúi. A nyári lóversenyek Bécsben május második felében lesznek, a nemzetközi futtatás pedig szeptember vége felé fog megtartatni Mindkettőt az april 14—20-ki tavaszi lóversenyek fogják megelőzni Bécs közelében a Freudenauban. Az első futtatás hétfőn april 14-én délután fél 3 kor lesz. A futások következők: I. Megnyitó verseny, díj 800 frt. távolság 1 mértföld. Három éves vagy öregebb belföldi és német lovak futhatnak II. Freudenai steeple-chase, handicap; díj 700 frt. és 150 frt. értékű tiszteletdíj. Távolság 2 és 1/2 mértf. III. Handicap, díj 800 frt. táv. 1 mért. Minden ország 3 év. és öregebb lovak futhatnak. IV. Hurdle Race. Handicap, díj 3000 frt. táv. 1 mértf. 4 akadálylyal. Bármely ország lovai pályázhatnak. A második verseny vasárnap apr. 20-án délelőtt 2 és 1/2 órakor. I. Welter-Stakes, díj 800 frt. táv. 1 1/2 m. urlovarok, belföldi s német lovak futhatnak. II. Steeple-chase. Handicap díj 800 frt. és 150 frt. tisz. távols. 3 m. III. Handicap díj 1000 frt. táv. 1 1/2 m. minden ország 3. év. és öregebb lovak IV. Hurdle Race. Handicap, díj 4000 frt. táv. 1 m. 4 akadálylyal, futhat minden ló.

— A „Concordia“ bécsi írói és hírlapírói-egylet bálbizottsága küldöttségileg hívta meg gr. Andrassy Gyula külügyért az egyet táncvigalmára. Az egyet elnöke, továbbá Rosenthaler és Winteritz urak alkották a küldöttséget, melyet külügyért ismert szívéllyességgel fogadott. Köszönetet mondott a figyelemért, de egyuttal kijelentette, hogy az uralkodóház által szenvedett nagyvesztéséget következtében nem vehet részt a „Concordia“ táncvigalmában. Elismeréssel szól még a bécsi hírlapirodalomról, s a szövögen forgó politikai napi kérdésekről. A fogadás félóránál tovább tartott.

— Párisban mindenfelé nemzetbeliekből operatársaságot szerveznek Kalifornia számára.

— Pör egy énekes nő ellen. A horvát kormány Mallinger Mathild énekesnő ellen szerződés szerű kötelezettségeinek teljesítése végett pert akar indítani. Mallinger asszony 1863-ban országos költségen a prágai conservatoriumban nyert kiképezést s akkor egy reversalist irt alá, melyben kötelezi magát a horvát nemzeti színpadon énekelni. Az ez iránt történt felszólításokra azonban csak azon ajánlattal válaszolt, hogy július és augusztus hónapokban kész esténként 500 frt tiszteletdíj mellett Zágrábban fellépni. Mallinger asszony tehát most a követség útján szólítottatott fel kötelezettségeinek teljesítésére, és ha e felszólítás is eredmény nélkül marad, akkor a horvát kormány pert indít ellene.

— A kalaposoknak van okuk rettegni, ha terjedni kezd az eszme, melyet Prágában megpenditettek. Ott ugyanis egyet keletkezett a czélből, hogy a kalapemeléssel való köszönet megszüntesse. Eddigél mintegy 500 tagja van. A legközelebb tartandó közgyűlésen jeltvén fognak megállapítani, melyről az egyet tagjaira rá lehet ismerni, nehogy advariatlanságnak vétsessék, ha az utczán köszönnék, a nélkül, hogy kalapjukat megemelik.

KOZGAZDASÁG.

Az iparos kölcsön-pénztár, január havi üzlet

forgalmáról.

Bevétel.

1872 ik évről pénztári áthozatal 4099 frt. 18 kr. Könyvdíjakból 42 frt. Betétekből 20,684 frt. 54 kr. Váltó utáni kölcsön visszafizetésbe 72650 frt. 6% lók kamatba 1734 frt. 50 kr. 1% fel és váltó-díj 302 frt. 74 kr. Hátralék kamat 20 kr. Bélyeg-díjban 88 frt. 55 kr. Nyomatványért 50 kr. Összesen 99,602 frt. 21 kr. Kiadás.

A tagok betételeiből visszafizetődött 12,023 frt. 21 kr. 417 izben kölcsön 85,722 frt. Bélyegzet úrlapokra 88 kr. 55 kr. Irodai szükségletre 24 frt. 4 kr. Irodai személyek díjazására 90 frt. Kölcsön utáni kamatba 48 frt. 67 kr. Pénztár maradék egyenleg 1605 frt. 74 kr.

Összesen 99,602 frt. 21 kr.

Kolozsvárt, jan. 31-én. 1873.

Mamiéza János, Krémer Ferencz, pénztárrok, igazgató elnök.

Tómosvári,

könyvvezető.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Pesten febr. 21. 10 ó. 30 p. d. e.

Érkezett febr. 21. 11 ó. 40 p. d. e.

A képviselőház tegnap bejezte a közlekedési, s ma kezdi a földmívelési ministerium budgetének tárgyalását.

Tóth Vilmoshoz Deák Feroz szintén levelet intézett, felhívja őt, hogy tárczáját megtartsa. A miniszter tagadólóg válaszolt.

Szlávy és Kerkapoly a hét végén Bécsbe mennek, hogy az 1873-ki budgetet királyi jóváhagyás elé terjesszék.

A horvát-magyar bizottság magyar része tegnapi ülésében Széll Kálmán előterjeszté a horvát memorandumra adandó választ.

Haller zárandi főispán Krasznába tétetett, át s Zárandi főispánná Hőszler Nándor nevezetett ki. A képviselőház ülései kilencztől három óráig tartandnak.

A közönség köréből.*)

Felelet Tisza László urnak.

Tisza László ur az ő szapuló kádja a „Magyar Polgár“ 31-ik számában csakugyan fölszóla ellenem, a mit a mult május tizenkettedike után neki irt „Nemere Fuvat“ czim alatt két megtámadásomra tenni elmulasztott, melyekből elnyelt oly labdasokot, a milyeneket — hogy én is az ő irdórában szóljak — tiszteséges ember el nem nyelhetett volna.

Jelen nyilatkozatát tevő oly modorban, melyből csakugyan rá lehet ismerni azon képviselő urra, a ki a tordai választások alkalmával büszkén szokott a varga-utcazi egy házra mutatni, mondván: „Lássátok, ez az én ősi házam!“

Én is szeretem ősi házamat, jószágomat, és ha kértem a magyar kormánytól, hogy száműzetésemből haza tértemmel adassa azt nekem vissza, ugy a hogy husz évekkél ezeltől kéntelen valék elhagyni, nem kegyelem koncezt, hanem igazságtalanul elrablott vagyonom visszaadását kértém; de ha jelentésemet bárki elolvassa és abból azt veszi ki, hogy ezért mondek le képviselői állásomról, ezt csak rossz akarral lehet abból kifacsarni; gyanúsítás, rágalom, szóval egy „Magyar Polgár“ Moeenásától telhetik ki ilyes valami.

A mia keleti vasut dögát illeti, újból mondom, hogy öncsak addig beszélt Tordáról, a mig én Vásrhelyről, de azon percztől kezdve, hogy az angol mérnökök Kolozson át ősi birtokai szomszédságában jelek ki a fővonalt, azon percztől kezdve én hallgatott mint egy szobor; és a koncezt uram, a mit ön elébe vetettek; ön vádol, hogy én reméltem, én még azt mondom, hogy ön meg is kapta azt, mig én a m.-vásárhelyi szárnyvonal elkészültével csak azt nyertem, hogy ezen város mesteremberei, elleneim lőnek, mert szerintők ezen vasut őket csak károsítá és csak a zsidók veszik hasznát; könnyű volt önnök őket ellenem föllázítani.

Aztán én nem csak Vásrhelyről, én Székelyföldről szóltam, a mely csak egy zsák vasutat kapott, mig őt száz városnak nyitattak meg a kereskedelem ezen csatorná, bajos egy már szinte fölépült vasuti vonalt meghazudtolni — ez értelemben miért nem pártolt ön engem; hogy esik az, hogy a közlekedési minister budgetjének tárgyalása alkalmával egyszer se volt balközépi ellenzék, ezek legnagyobb öszvegeket tartalmazának és mindannyiszor egy pár ülésben lefolyt tárgyalatások, ezt ám nem beszéltek önök soha agyon.

Ön jelentéséből azt is látja, hogy én állítottam volna, mintha Nyári Pállal valami szoros viszonyban lettem volna; ime már ezen jelentésemet bár ki kezébe adva visszamondhatom és jogosan önnök, hogy ez egy tetten fogható hazugság; itéljen bár ki. —

Hogy én mi viszonyban valék Nyári Pállal, arról az ő még kezemenl lévő levelével tudnék bizonyítani, de erről én nem szóltam; ön állítja, hogy az utolsó napokban Nyári engem nem szeretett, erre én azt mondom, hogy őnt még kevésbé és ösvalá fejét az ön erdélyi vajdát játszó komédiázásain.

Ön bejött Erdélybe átvenni a br. Vesselenyi Miklós szerepét, ön akar az erdélyi szabadelvűség vezető lenni — elfogott a nevetés, nem tudok többet írni.

Berzenczey László.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Febr. 20-án 5% Metalliques 100 frt. 69.80. Kamat 70.35. Nemzeti kölcsön 100 frt. 730.50. 1860. Kölcsön 105.50. Bankrésztvény 1001. Hitelin-tézeti résztvény 339.— London 10 ft. st. 109.50. Ezüst 108.30. Cs. kir. arany.—. Napoleondor 870. 1/2. Urbéri kötvények: Magyarországi 80.25. Te-mest 78.— Erdélyi 78.— Horváthországi 77.25.

Magyar keleti vasút.

Bécs-n.-várad-kolozsvári vonal

Bécsből Nagy-Várad Kolozsvár felé.

Állomások	Érkezik óra perc	Indul óra p.	Érkezik óra perc	Indul óra p.
Bécs ész. vasút	este	8 15	reggel	7 45
állam vasút	reggel	8 25	reggel	7 55
Pest	reggel	7 30	est	6 5
Cegléd	reggel	10 33	est	8 55
Szolnok	reggel	11 22	est	9 58
P.-Ladány.	délután	2 35	reggel	1 36
Nagy-Várad	4 47	5 12	4 4	4 51
Mozó-Telegd	6 4	6 6	5 48	6 4
Elsőd	6 31	6 33	5 29	6 10
Rév	7 3	7 5	7 12	7 30
Brátka	7 37	7 39	8 5	8 26
Csucsa	8 26	8 36	9 19	9 54
B.-Hunyad	9 26	9 31	10 54	11 29
Sztána megáll.	9 57	9 59	12 1	12 3
Egeres	10 30	10 33	12 38	12 49
M.-Gorbó megáll.	10 50	10 52	1 6	1 8
M.-Nádas	11 11	11 13	1 28	1 33
Kolozsvár	11 39	éjjel	2 2	délután

Kolozsvárról Nagy-Várad Bécs felé.

Állomások	Érkezik óra perc	Indul óra p.	Érkezik óra perc	Indul óra p.
Kolozsvár	reggel	4 20	délután	11 30
M.-Nádas	4 46	4 48	11 59	12 7
M.-Gorbó megáll.	5 7	5 9	12 28	12 30
Egeres	5 26	5 31	12 48	12 58
Szolnok	6 3	6 5	1 38	1 40
P.-Ladány.	6 33	6 38	2 15	2 55
B.-Hunyad	7 28	7 38	3 46	16
Csucsa	8 25	8 27	5 3	13
Brátka	8 59	9 4	5 46	6
Rév	8 31	9 38	6 30	6 40
M.-Telegd	9 58	10 4	7 7	7 17
Nagy-Várad	10 56	11 22	8 16	9 5
P.-Ladány	1 23	délután	11 44	éjjel
Szolnok	4 38	est	4 18	reggel
Cegléd	5 32	est	5 55	est
Pest	8 37	est	8 43	est
Bécs ész. vasút	6 9	reggel	6 36	est
állam vasút	6 19	est	6 40	est

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

*) A közérdekű felsólalásoknak szánt e rovat alatti közleményekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a Szerk.

(89)
Sz. 689. 1873.

Árlejtési hirdetmény.

Kolozs megye Bács — M. N. Zsom-bori útvonal kardasfalva-szucsági szakaszára szükségeltető 564 kavics halomnak f. év **Február-hó 27-dikén** Kolozsvárrt, valamint 109 1/2 kubik öl kemény kőnek a kihordása f. év **március 2-kán** d. e. M. Nádason árlejtés útján ki fog adatni. Az árlejtési feltételek a megyeháznál hivatalos órákban megtekinthetők. Kolozs megye alispánjától. Kolozsvárrt, 1873. február 20-án.

(86)
Sz. 307. 1873.

Pályázati hirdetmény.

Nemes Tordamegye maros-ludasi járásban rendszeresített 5 körjegyzőségre enzelem pályázat nyitattik.

1-ör: Maros-Bogáth és M. Dátos, 400 frt. évi fizetés, 40 frt. szálláspénz, 60 frt. levélhordói és 20 frt. irodai átalány.

2-ör: Maros-Lekencze, M. Keménytelke, 400 frt. évi fizetés, levélhordó tartás és 15 frt. szálláspénz.

3-ör: Mező-Szengyel, M. Bodon, M. Szakál és M. Tohá, 400 frt. évi fizetés, 100 frt. szálláspénz, 60 frt. levélhordói és 40 frt. irodai átalány.

4-er: Hadrév, G. Keresztur és Ma-

(1—3)

ros-Ketze, 400 frt. évi fizetés, 30 frt. szálláspénz, 60 frt. levélhordói és 12 frt. irodai átalány.

5-ör: Gerend, Soós-Szt.-Márton és Vajdaszeg, 400 frt. évi fizetés, levélhordó tartás és természetben adandó lakás, vagy 40 frt. szálláspénz.

Felhívtnak pályázni kívánók sajátkezűleg irt folyamodványokat, a törvényes szabta kellékeken kívül — Nemes Tordamegye evégre kiküldött szakbizottságának, s jegyzői hivatalra képesítő bizonyítvánnyal felszerelve legtovább f. év **Március 24-ig** alólírt szolgabírói hivatalhoz beadni.

Maros-Ludasi járás szolgabírói hivatal. Maros-Ludason, 1873. február 16-án.

DEÁK SÁNDOR, szolgabíró.

(85)

Hirdetés.

Közírré tétetik, hogy a felvinczi ref. egyház országot melletti **vendéglője** f. év április 24-én kezdőleg haszonbérbe három, vagy hat egymásutáni évre közárverezés útján kiadatik. Az árverelés határnapja f. év **Március 15-ére** van téve; addigis a vállalkozni szándékozók a kiadási feltételeket megtudhatják egyházi gondnok t. Szaecsvai Lázár urnál.

Harasztos, 1873. febr. 13-án.

BASA MIHÁLY, n-nyendi egyházmegyei ev. ref. esperes.

Irodai fali naptár 1873. évre.

Rom. katolikus és protestáns, görög-orsz. és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, s a királyhágón inneni rész törvéneyszékei táblázatos kimutatásával.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.

Fontos!

községi közigazgatás, vagyonkezelés és számadások kézikönyve.

Tekintettel a jegyzői szigorlatokra.

Irta **TILL ANTAL.**

II. Kiadás.

Kapható: Stein János erdélyi Múzeum-egyleti könyvkereskedésében Kolozsvárrt.

Fontos!

Legújabbban megjelentek és Stein János erdélyi múzeum-egyleti könyvtárából, Kolozsvárrt kaphatók:

A magyar nyelv teljes szótára

melyben az egyes szók különböző értelmeinek körülírás általi szabatos meghatározásán kívül különös figyelem van fordítva azoknak szójárásos, közmondási, irodalmi sat. használatára, valamint a szaktudományi és iparbéli műszókra is.

Nélkülözhetlen segédkönyv minden rangú és rendű magyar ember számára. Szerkesztette **BALLAGI MÓR.** 2 vastag kötet n. 8-rét. Ára füzve 8 frt.

Magyar önüggyvéd

vagyis elméleti és gyakorlati tanácsadó és útmutató a polgári életben leginkább előforduló jogügyletek elintézésére, továbbá az államfő, az államkormány, s a közigazgatási és bírói hatóságoknál ügyvédi segély nélkül benyújtható mindenféle folyamodványok, kérvények, panaszok, felebbvezések, valamint a jogügyleteket tárgyzó magán-okiratok és beadványok fogalmazására és szerkesztésére vonatkozólag több százra menő magyar és német szövegű iromány-példával ellátva. Minden osztálybeli honpolgárok használatára. Irta **TÓTH LAJOS** köz- és váltóüggyvéd, Pest megye volt tisztí főügyésze.

Harmadik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett újabb és legújabb hazai törvények alapján kiegészített és jelentékenyen bővített kiadás. Ára 2 frt 40 kr.

A törvéneyszéki orvostudomány gyakorlati kézikönyve,

különös tekintettel a legújabb szabályrendeletekre, orvosok, jogtudók és tanulók számára. Irta dr. **GROSZ LAJOS**, az országos közegészségi tanács rendes tagja és jegyzője; m. k. államvasúti igazgató főorvos; egyetemi m. tanár; a budapesti kir. orvos-egylet, a m. k. természettud. társulat, a bécsi cs. k. állat-növénytan, az alsórajnai természet-orvostani, a német törvéneyszéki lélektani tudományos egylet tagja.

Ára 3 frt 60 kr.

CARAFFA és az eperjesi vértörvéneyszék.

Irta **K. PAPP MIKLÓS.**

2 kötet. Második, bővített és javított kiadás. Nyolczadrt 192 és 142 lappal. Ára a 2 kötetnek 2 frt.

Motto: „Láblal tiportak bennünket. Könyüket és jaj kiáltást küldtünk az égbe, De panasznkat az be nem fogadta, A rabzolgákat nem hallgatja az meg; Mert a ki jármat hagy nyakába tenni, Miltó reá, hogy azt hurcolja is, Míg össze nem dől a korbács alatt!” (Petőfi)

A magyar nemzet történetének egyik legemlékezetesebb, de egyszersmind leggyásosabb korszaka rajzát veszi az olvasó e lapokban, midőn öntudatra ébredő hazánk néhány ember engesztelhetetlen gyűlölségének volt áldozatul dova, kik szétépték mindazt a mi nemzeti volt, a legkegyetlenebb dühlvel huzoztak mindenkit börtönbe, ki terveiknek útján állott, börtönbe, melynek csak egyetlen egy kijárása volt; s az egyenesen a kánpadhoz vezette áldozatait, hol a spanyol inquisitio minden borzasztó találmányát át szenvedtetve, kerültek vörpadra. Tanuljátok meg neveiket, kiknek minden csepp vére s sajtó seibeik az égre kiáltott fel, kik mátyr halált szenvedtek egyenként; hogy ne feledhessétek el azoké sem, kik itéltek felettük.

Mennyi ártatlan vér szesztelte már meg Magyarországot szabadság fáját, — s ki tudja mégis, az unokák megpihenhetnek-e lombja alatt?

E mű tartalma: I. kötet: Előszó a második kiadáshoz. Előszó az első kiadáshoz. Bézvezetés. I. A protestánsok üldöztetése. II. Lobkovitz bukása. III. Az 1678-iki pozsonyi gyűlés, és Tököllyi fellépte. IV. Régi és új sebek. V. Budavár visszavátele. VI. Egy emberfő, melyre alkuszának. VII. Caraffa Antal. II. kötet: I. Az első befogatások. II. Ujhelyi Erzsébet és Szentiványi mint vándók. III. Vallomások a kánpadon. IV. A halál-ítélet. V. Zimmermann, Kezser, Rauscher és Baranyai lefejeztetésük. VI. Ujabb befogatások és vértanúk. VII. 1687 május 9-ke Eperjesen. VIII. 1687-iki pozsonyi gyűlés. IX. Az örökösödés és Draskovits halála. X. Az utolsó menhely. XI. Az áruló. XII. „Erdély és Teleki Mihály.” XIII. Teleki Mihály halála és Tököllyi bukása. XIV. Köllönies ések. XV. Az isten keze.

(88)
300 DARAB

kittű szép szemzett bat éves vad-gesztenyefa van eladó, 40 krtól 80-ig öszvesen pedig, illő ár leengedéssel. Kapható továbbá kittű finom fajta külföldi honosított sárga és görög-dínye magvak, Candalupe és Ananász sárga fajok, vérpiros vékonyhajú telibeli görög fajok, csipet és kupa számára.

Értekezhetni Tauffer János ur czukrászatában, vagy alólírtal, a Múzeum-keren inneni tőszomszédságban lévő szál-lásán.

Mikétesz
RAJKA JÓZSEF.

(1—3)
Küldi meg belyegmentes (franco) tudakozó levélre (Hélyeg 5 kr.)
ORLICE R.
a mennyiség tártára Berlin, Wilhelmstrasse 5, **legújabb nyerevény jegyzéket** (nem előre fizetés ellen, mint sok más utazó), kik több újságot ellene felbujtattak és őt rágalmazták) felvilágosításokkal ismeret, s al-talában szerencsésnek bebizonyított lottojáték-típusait, Egy ily utána tudakozást ajánlunk t. olvasóinknak. *)
*) Színter ajánlatom Orlice tanár „Analyse von Lotterien” című igen jeles, eddigelő kiadású irt. lotto-cselebratások által legkiterjedtebb szaktudást nyújtott művét. Ára 1 frt. 60 kr. Kapható Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárrt.

Karvázgyula

ajánlja a középutczában levő dűsan berendezett csemege-, bor- és sör-csarnokát; hol is mindenféle hideg ételek, borok, Dréher-féle sörök, gyümölcsök stb. leszállított árban.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetem - Magyar Királyi Kollégium - BCU - Nagyvárad.

Hallatlan olcsó árak.

(36)

Fársángi cikkek!

A legcsinosabb legyezők, bouquet tartók, világszerte divatos acél- és talmi arany-ékszerek, a melyek csillámlásukban a legvalódibb ékszerrel vetekednek;

mindenféle álarcok,

Füzértáncz (Cotillion) jelvények, legjobb illatszerek, szappanok, hajkenőcsök, fogporok és pépek

a nagy árutárlatban

a legnagyobb választékban kiállítvák, melyek megtekintésére tisztelettel felkéri a t. cz. n. érd. közönséget

Csapó Sándor.

Valódi ozik.

Nagy választék.

Diszes kirakat.

(320) (11—12)

Vancé

olcsóbb valami?

1 ft. 50 kr. egy valódi svajci bronz-óra láncz-csal együtt, egy évnél jóttalás mellett.

50 kr. egy párizsi rugany zsebróka finom óraláncz-csal, medallion és etuvál.

65 kr. egy játék zsebróka láncz, medallion, etui és kulccsal.

2 ft. 60 kr. egy pompás újezűst zsebróka a legjobb gépezettel, láncz, medallion, etui és kulccsal; ugyanly zsebróka jobb minőségnek, finomabb kellékekkel 3 ft. 50 kr. és 4 ft.

1 ft. 50 kr. egy svajci modern porcelán email-óra szép tájjakkal és virágokkal emailrozva, igen elegáns s mégis olcsó, hasznos szegény és gazdának. Egy évi jóttalással.

9 frt. egy valódi angol ezüst chronometer óra, finom henger gépezettel, valódi talmi arany lánczal, medallion, etui és órákaluccsal és 5 évi biztosítással s egy külön tartalék órártéggel.

12 ft. ára egy alkalmas, jó valódi remontoir óra készítmény, mit csak gondolni lehet; orvosoknak, lel-készeknek stb. nem ajánlhatók elege az órák, mivel fényes tanúság bizonyítja, hogy ez órák járásukban egy másodpercet sem különöznek.

15 frt. egy valódi angol ezüst chronometer óra, gans és illesztések, s a mi fődolog igen pontos és kifogástalan járása és talánszerűleg olcsó, ily órához mindenki egy utáztott modern művi ezüst lánczot kap, órákaluccsal, etui, medallion és 5 évi jóttalással.

Csak 12 ft. egy ezüst hengeróra valódi arany-tályveggel, lánczal, medallion talmi aranyból, biztosítás mellett csak 12 ft.

Csak 15 vagy 20 ft. egy valódi angol horgony-óra, savonette és kettős fedéllel, s a legfinomabb met-szettel, egy valódi talmi arany lánczal, jóttalás mellett.

Csak 13 ft. egy valódi angol ezüst- és arany-nyozott chronometer óra, láncz-csal medallionnal talmi aranyból, biztosítás mellett csak 13 ft.

Csak 14 ft. ugyanez sokkal finomabb egy keleti kalauzzal.

Csak 16 vagy 17 ft. egy valódi angol Prince of Wales a legnagyobb kaliberű remontoir óra, kristályüveggel, valódi nikel gépezettel, tiszta talmi aranyból, huzható fel. Mindenképp talmi arany láncz jár medallion és jóttalás mellett.

Csak 13 ft. egy valódi angol talmi arany óra, újféle hengerrel, kettős kristályüveggel, melyben szerkezete elzárva látható, talmi arany lánczal, medallion és jóttalás mellett.

Csak 13 ft. egy talmi arany óra kettős fedéllel, savonette, rugó, kristályüveg, nikel szerkezet, valódi talmi arany lánczal, bőrtul és biztosító levéllel.

Csak 14 vagy 17 ft. egy egész ki-csi hölgyóra, tiszta ezüst meganyozva talmi arany nyulánczal, bőrtul és jóttalási levéllel.

Csak 18 ft. egy valódi angol finom arany-nyozott ezüst chronometer óra kettős fedéllel, finom emailrozva, valódi talmi arany lánczal, medallion és jóttalási levéllel.

Csak 18 vagy 20 ft. a legfinomabb angol horgony-óra 15 rubinon, a legfinomabb talmi arany lánczal, medallion, bőrtul- és jóttalás mellett.

Csak 20 ft. egy ezüst remontoiróra, kulcs nélkül felhuzható, talmi arany láncz és medallionnal.

Csak 23, 25, 27 ft. arany hölgy-óra, láncz, medallion, biztosítás mellett, fellebb 45—65 forintig gyémánt kövekkel.

Vegetabilis idő-óra, mely minden idő változást 12 órával előbb megmutat egy darab feketeerdői fali-óra alakban kőszíve inga és súlyal 60 kr. — Botóra 2, 3, 4, 5, 6, 10 ft.

Pompás zenegépezet, éghangú medallion és játszanak Strauss-, Ziverr-, Offenbach-, Rossini- és Meyerbeertől stb. Egy 4 dallamú gépezet ára 8 ft. 80, 6 dallamú 18 ft.

Zenélő fénykép albumok, 8, 10, 12—15 ft. Zenélő dohánytartók 7 ft. 13 ft. Zenélő varró készletek 1 ft. s még száz-féle zenélő darabok. Árjegyzék ingyen.

20 kr. egy pontosan mutató zseb napóra compassz kalauzzal.

10 kr. egy generalis órákalucc, mely minden órához talál.

8 ft 50 kr. egy pompás melodion égi hangú zenélő gépezet, mely 7 darabot játszik.

Fennebb drágább tárgyakok írásbeli jóttalás mellett csak

RIX ANTALNÁ!

(Bécs, Praterutca.)

találhatók, hová minden írásbeli megrendelés intézendő.

458 12—*

MAYER G. A. W.

Párisban kitűntetett

fehér mell-szőrpét

legjobb költségű szűntető szűrő orvosiag ajánlván, mell- és tüdőbajokban is igen jótékony,

a t. közönség használatára eladásra készen tartja. Valódi minőségben kapható Kolozsvárrt

Binder Károly S.enthárom-ághoz címzett gyógyszerárban belmontorutca a Redoute során.